

процесі формування навчальних планів за окремими спеціальностями та програм відповідних наук і навчальних дисциплін підготовки молодших спеціалістів, бакалаврів і магістрів, що здійснюється університетськими коледжами та факультетами.

Підготовка навчальних планів і програм сьогодні стає першочерговим завданням поряд з вирішенням інших, теж достатньо важливих проблем організації та здійснення самого навчального процесу, побуту студентів, студентського самоврядування та працевлаштування. Формування якісних навчальних планів і програм завжди було наріжним каменем у підготовці фахівців різних спеціальностей і рівнів освіти.

Попередній аналіз автора (хоча й недостатньо комплексний і глибокий) навчальних планів та програм, за якими здійснюється підготовка молодших спеціалістів, бакалаврів і магістрів коледжами та факультетами нашого університету, дозволив виявити таке:

- навчальні плани та програми одного коледжу відрізняються від навчальних планів іншого з одних і тих же спеціальностей та дисциплін і залишаються неузгодженими з відповідними документами факультетів і кафедр університету;
 - коледж економіки та управління використовує застарілі навчальні програми. Навчальна програма з дисципліни «Економіка підприємства», наприклад, вміщує 48 тем; питання однієї теми виноситься в окрему тему; термінологія не відповідає визначеній законодавством України та чинними нормативними документами; список рекомендованої літератури містить видання 1996 – 2001 років;
 - змістовна частина навчальних програм одних і тих же дисциплін різних рівнів освіти між собою не узгоджена;
 - мають місце повтори навчального матеріалу в різних науках і дисциплінах;
 - випускники наших коледжів поповнюють студентську спільноту інших університетів.
- Виявлені проблеми та неузгодженості, на думку автора, необхідно вирішувати таким шляхом:
- розробити наскрізні навчальні плани підготовки молодших спеціалістів, бакалаврів і магістрів;
 - провести узгодження змістовної частини навчальних програм з усіх рівнів освіти як для окремих наук (дисциплін) та і міжпредметних зв'язків.

Практична реалізація запропонованого дозволить зміцнити зв'язки між різними структурними підрозділами університету, буде сприяти поповненню контингенту студентів університету випускниками коледжів та підняти якість підготовки фахівців різних рівнів в умовах становлення студентоцентризму.

*Іванова Н.Ю.,
доцент кафедри політології*

СТУДЕНТОЦЕНТРИЗМ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ЗНАЬ З ПОЛІТОЛОГІЇ

Задача вивчення політології в сучасному суспільстві спрямована на оволодіння сучасною молоддю основами та навиками громадської та політичної культури.

Критеріями останньої є: певна сформованість інтелектуальних якостей особистості, що передбачає повноцінну науково-світоглядну компетенцію та відповідний рівень пізнавальної активності; здатність до критичного мислення і самостійної світоглядно-методологічної інтерпретації відповідних суспільно-політичних ситуацій; світоглядно-методологічну спроможність визначати і аналізувати проблемні ситуації та роль політики в політичному житті. Істотну роль в вирішенні цієї задачі відіграє студентоцентризм.

Він враховує принципи особистості, персональної зацікавленості студентів у виборі відповідної форми вивчення навчальної інформації, передбачає, що процес зростання пізнавальної діяльності проходить від найпростіших форм інтелектуальної діяльності до більш складних і важливих для формування громадської та політичної культури.

Студентоцентризм передбачає необхідність формування внутрішньої мотивації навчання, зацікавленість самих студентів в надбанні глибоких знань та корисних навичок. Найбільший вплив на ці процеси здійснює переорієнтація політичної освіти з інформаційного на навчально-розвиваючий процес та технології з застосування різноманітних форм і методів проведення занять.

Студентоцентризм передбачає певну модель засвоєння бази знань з політології, а саме: по-перше, уміння визначати основні категорії; по-друге, пояснювати, оцінювати, інтерпретувати, аргументувати; по-третє, уміння довести, застосувати, порівняти; по-четверте, уміння класифікувати, прогнозувати, провести аналіз позитивних і негативних аспектів, запропонувати свій варіант, продемонструвати власне бачення, надати власне рішення.

Політологія пов'язана з формуванням знань, навичок, умінь, що дають можливість різних інтерпретацій (політики, політичної влади, політичної системи тощо). Для політології важливим є формування знань, навичок, умінь, компетенція, що включає різні парадигми і багатозначні тлумачення.

Студентоцентричний підхід у формування громадянської та політичної культури студентів вимагає розвитку здібностей аналізувати та знаходити шляхи виходу з складних, неоднозначних політичних ситуацій, вивчати принципи існуючих проблем і бачити свою роль в їх розв'язанні та вирішенні.

Цьому сприяє самостійний вибір питань в тих чи інших темах (теми: Політика як суспільне явище, політична влада, політична система суспільства, політичне лідерство тощо); спрямованість на вивчення проблем, пов'язаних з творами видатних мислителів, наприклад «Республіка» Платона, «Політика» Аристотеля, «Державець» Н. Макіавеллі інші праці. Важливу роль відіграють індивідуальні завдання за вибором студента та консультації. Позитивно зарекомендували себе і завдання, що потребують командних форм виконання. Це навчає студентів якісно виконувати свій обсяг роботи, працювати з одногрупниками, враховувати думку, позицію, переконання кожного. Студенти навчаються основам ділової комунікації в процесі висвітлення, обговорення та розв'язання практичної ситуації з виходом на обґрунтований, аргументований варіант оцінки ситуації та прийняття певного рішення. Зростає самостійність, активність та відповідальність студентів під час навчання.

Політична наука тісно пов'язана з практикою, вона потребує формування у студентів умінь, які відповідають на питання: «що робити?» як на рівні кожної окремої особистості, так і в суспільстві в цілому. Важливу роль відіграє в цьому студентоцентризм.

*Іщук Я.В., к.е.н.,
доцент кафедри статистики*

ЗАСТОСУВАННЯ ПРОБЛЕМНИХ ЛЕКЦІЙ ПРИ ВИКЛАДАННІ КУРСУ «МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В СТАТИСТИЦІ»

На сучасному етапі розвитку вищої освіти в Україні гостро стоїть питання підготовки фахівців, які володіють необхідними знаннями з урахуванням сучасних міжнародних стандартів, мають творче мислення і достатній рівень знань і навичок.

Однією з основних форм подання нового матеріалу і навчальному процесі є лекція. Лекція дає основи знань предмету, розкриває стан і перспективи розвитку науки. Але використання інформаційних лекцій при викладанні курсу «Методологія наукових досліджень» не зовсім ефективно, бо призводить лише до пасивного сприйняття інформації.

Доречнішим буде використання проблемних лекцій. Проблема лекція – один із заходів раціоналізації та інтенсифікації навчального процесу, вона виконує в навчальному процесі ряд важливих функцій: інформативну, орієнтовану та стимулюючу на пізнавальний процес; методологічну, розвиваючу та виховну.

Курс «Методологія наукових досліджень в статистиці» викладається для студентів 5 курсу. Вони вже володіють достатньою теоретичною базою і практичними навичками збору, обробки та аналізу соціально-економічної інформації при проведенні наукових досліджень. Головною метою даного курсу є узагальнення вже отриманих знань і вмінь реалізувати їх у науковому дослідженні.

За думкою В. І. Загвязинського, всіх студентів за характером їх діяльності на лекціях можна поділити на три групи:

- записують матеріал механічно, не розуміючи змісту, не вникають у суть проблеми;
- сумлінно осмислюють, запам'ятовують головне, виділяють його в конспекті, але залишаються на рівні репродуктивної діяльності, питань задають мало; особливої зацікавленості не проявляють;
- прагнуть вийти за рамки репродуктивної діяльності, заперечити викладачу в деяких питаннях, застосувати в ході лекції раніше засвоєний матеріал для пізнання нових відомостей, виявити можливі наслідки.

На проблемних лекціях легко залучити в активну групу студенти, яких можна віднести не тільки до другої чи третьої групи, але і першої. При проблемному будівництві лекції у студентів збільшується інтерес до предмета, а знання засвоюються ними більш триваліше.

Особливо корисним використання проблемних лекцій буде при розгляді тем «Аналіз даних: методи, результати» і «Прогнозування і пошук рішень». У даному випадку, проблемне питання і проблемна ситуація ставиться викладачем до того, як студенти отримають усю необхідну інформацію, яка необхідна для вирішення проблеми. Вони намагаються самостійно під керівництвом викладача знайти вирішення проблемного питання. Для кращого вирішення цієї проблеми ви-